

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemoria Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till en lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1001 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014, kallad förordningen om referensvärden. Lagen föreslås ersätta lagen (2017:1185) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning.

Det föreslås också ändrade bestämmelser i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (2004:46) om värdepappersfonder, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), konsumentkreditlagen (2010:1846), lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

I konsekvensutredningen anges att förordningen anger vilka utrednings- och tillsynsbefogenheter samt sanktionsmöjligheter den behöriga myndigheten ska ha tillgång till.

Lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Samtidigt föreslås lagen (2017:1185) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden upphöra.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att den föreslagna lagen kompletterar EU:s förordning om referensvärden. Förordningen förutsätter att nationella bestämmelser införs och genom förslagen tillgodoses förordningens krav avseende kompletterande reglering i nationell rätt.

I remissen anges att den 1 januari 2018 trädde lagen (2017:1185) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden i kraft. Lagen innehåller de bestämmelser som är nödvändiga för att förordningen ska kunna tillämpas i Sverige fr.o.m. det datumet.

Förslagsställaren anger att ytterligare lagstiftningsåtgärder bör vidtas med anledning av förordningen om referensvärden och därför föreslås att den nuvarande lagen med kompletterande bestämmelser ska

upphävas och ersätts av en ny lag med samma namn till vilken bestämmelserna i den nuvarande lagen överförs.

I konsekvensutredningen anges att förordningen ger begränsade valmöjligheter till medlemsstaterna. Men medlemsstaterna kan gå längre än vad som anges i förordningen. Det anges att förslagsställaren föreslår mer långtgående regler än förordningens bestämmelser när det gäller tillfälliga förbud, tystnadsplikt och informationskrav.

När det gäller tillfälliga förbud anges i remissen att om någon överträder förordningen genom att t.ex. åsidosätta de skyldigheter som gäller för en administratör, kan en lämplig ingripandeåtgärd vara att personen i fråga förbjuds att vara administratör för viss tid. En sådan åtgärd måste anses uppfylla det syfte som avses med ett förbud mot att utöva ledningsuppdrag i en administratör eller rapportör under tillsyn, nämligen att se till att olämpliga personer inte leder en verksamhet som omfattas av förordningen. Den förslagna ingripandeåtgärden bör därför även kunna avse ett förbud att vara administratör.

Angående tystnadsplikt anger förslagsställaren att när det gäller andra lagar på finansmarknadsområdet som innehåller bestämmelser om interna rapporteringssystem så har det nyligen införts bestämmelser om att en anställd som har gjort en anmälan till ett sådant rapporteringssystem inte får göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt om denne hade anledning att anta att en överträdelse hade skett. Förslagsställaren anger att även om det torde vara ovanligt att någon anses bryta mot en tystnadsplikt genom att anmäla en misstänkt överträdelse internt, är det motiverat med en sådan bestämmelse.

Vidare anges att eftersom det är vanligt att specialfonder på samma sätt som värdepappersfonder marknadsförs till konsumenter och andra icke-professionella investerare, är det lämpligt att det informationskrav om användningen av ett referensvärde som gäller för värdepappersfonder enligt förordningen om referensvärden även ska gälla för s.k. specialfonder, som exempelvis hedgefonder, riskkapitalistfonder, fastighetsfonder och infrastrukturfonder.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det inte torde finnas några alternativa lösningar som skulle vara lämpliga när det gäller de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa den svenska lagstiftningen till förordningen. Om Sverige inte gör nödvändiga anpassningar av lagstiftningen är det sannolikt att Europeiska kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. Att avstå från att införa nödvändiga bestämmelser utgör alltså inget alternativ.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att redovisningen av alternativa lösningar och vilka effekterna kan bli om ingen reglering kommer till stånd är tillräcklig när det gäller förordningens krav på kompletterande bestämmelser. Redovisningen är tillräcklig i denna del. Regelrådet anser dock att det hade varit önskvärt om redovisningen innehållit motsvarande information om de delar i förslaget som är mer långtgående än förordningen.

Regelrådet finner redovisningen alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I remissen anges inget om förslagets överensstämmelse med EU-rätten.

Regelrådet gör följande bedömning. Av remissen kan utläsas att syftet med förslagen till ny lag och lagändringar är att uppfylla kraven i förordningen samt att medlemsstaterna har möjlighet att införa mer långtgående regler än bestämmelserna i förordningen. Som har referats ovan förklarar förslagsställaren i vilka avseenden som förslaget är mer långtgående än vad förordningen kräver och motiverar den föreslagna utformningen. Regelrådet anser att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att när det gäller tidpunkten för ikraftträdande görs bedömningen att förslaget bör träda i kraft så snart som möjligt, eftersom förordningen om referensvärden redan har börjat tillämpas. Det anges att det inte kan anses finnas något behov av särskilda informationsinsatser med anledning av förslagen.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tillräcklig. När det gäller beskrivningen av behov av speciella informationsinsatser har Regelrådet ingen anledning att göra någon annan bedömning.

Regelrådet finner redovisningen särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de som berörs av förslagen är fysiska och juridiska personer som omfattas av förordningen. Det handlar dels om personer som tillhandahåller sådana index som är att anse som referensvärden, dels personer som rapporterar dataunderlag för sådana referensvärden. Det anges att dessa personer torde normalt sett omfattas av förordningen på grund av att de driver viss näringsverksamhet. Dessutom berörs vissa aktörer på finansmarknaden som använder referensvärden inom unionen. Finansinspektionen uppskattar att cirka tio aktörer kommer att ansöka om tillstånd som administratör. Rapportörer under tillsyn som omfattas av förordningen är främst de banker som rapporterar dataunderlag till den svenska referensräntan Stibor.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår inte berörda företag utifrån storlek och bransch när det gäller administratörer. Regelrådet anser att redovisningen borde innehållit information om berörda företag utifrån storlek och bransch. Om det inte är möjligt, borde det ha angetts. När det gäller rapportörer under tillsyn framgår att berörda företag främst är banker. Regelrådet anser att det redovisningen borde ha innehållit information om antalet banker och deras storlek samt vilka andra företag som berörs utifrån antal, storlek och bransch. Om det inte är möjligt, borde det ha angetts.

Regelrådet finner redovisningen berörda företag utifrån antal, storlek och bransch bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I remissen anges inget om huruvida förslagen som går längre än förordningens krav medför några administrativa kostnader.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet har i sin granskning inte funnit att nämnda förslag medför några administrativa kostnader.

Regelrådet finner en utebliven beskrivning av administrativa kostnader i detta ärende godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Av konsekvensutredningen framgår att förslagen inte anses ha effekter på de berörda företagens arbetsförutsättningar.

Regelrådet gör följande bedömning. Såvitt Regelrådet förstår måste företag som marknadsför s.k. specialfonder ta fram information som uppfyller förordningens krav, vilket troligen innebär en kostnad. Regelrådet anser att redovisningen borde ha innehållit information om vilka kostnader förslaget kan medföra. Om det inte är möjligt, borde det ha angetts. När det gäller förslaget om tillfälligt förbud att vara administratör, så torde det påverka verksamheten i något avseende. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt att redovisningen innehållit information om vilka konsekvenser ett sådant förbud kan få.

Regelrådet finner redovisningen andra kostnader och verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Av konsekvensutredningen framgår att förslagen inte anses ha effekter på de berörda företagens konkurrensförmåga.

Regelrådet gör följande bedömning. När det gäller förslaget om tillfälligt förbud att vara administratör, så torde det kunna påverka verksamheten i något avseende. Regelrådet anser det hade varit önskvärt att redovisningen innehållit information om huruvida en sådan verksamhetspåverkan skulle kunna påverka konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet finner redovisningen påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Av konsekvensutredningen framgår att förslagen inte anses ha effekter på de berörda företagens villkor i övrigt.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet har ingen anledning att göra någon annan bedömning.

Regelrådet finner redovisningen regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I remissen anges inget om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att redovisningen borde ha innehållit information om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Om det av något skäl inte är möjligt att beskriva detta, borde det ha angetts.

Regelrådet finner att redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet i alla avseenden utom tre. De brister som finns är inte tillräckliga för att bli avgörande för bedömningen av konsekvensutredningens kvalitet som helhet.

Regelrådet ser gärna att strukturen i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning används vid upprättande av konsekvensutredningar. Enligt Regelrådets uppfattning är förslagsställarens konsekvensutredning svår att följa då den inte följer denna struktur. Detta har dock inte påverkat den sammantagna bedömningen av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 25 april 2018.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Yvonne von Friedrichs, Lennart Renbjör och Marie-Louise Strömberg.

Ärendet föredrogs av Per Gidlund.

Claes Norberg
Ordförande

Per Gidlund
Föredragande